

บทคัดย่อ

ภาคนิพนธ์ : บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ตามทัศนะของคณะกรรมการ
บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนราธิวาส
โดย : นายสุรัตน์ โคจิรัตน์
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
วิชาเอก : การวิเคราะห์และวางแผนทางสังคม
ปีการศึกษา : 2544

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทซึ่งปฏิบัติจริงในปัจจุบันและบทบาทที่คาดหวังของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตามทัศนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลต่อบทบาทซึ่งสามารถปฏิบัติได้จริงและบทบาทที่ควรดำเนินการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร โดยใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 201 คน แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t - test, F - test และ $Pair t$ - test

ผลการศึกษา พบว่า ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม และมีประสบการณ์การทำงานในคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 1 – 5 ปี

การศึกษาทัศนะของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลต่อบทบาทที่สามารถปฏิบัติได้จริงและที่ควรดำเนินการ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีบทบาทที่ควรจะเป็นหรือดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 2.38) บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่สามารถปฏิบัติได้จริงในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 1.79) เมื่อทดสอบความแตกต่างบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตามบทบาทที่ควรดำเนินการกับบทบาทที่สามารถปฏิบัติได้จริง ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

$P = .001$ และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตามบทบาทที่ควรดำเนินการอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ด้านการพัฒนาการเกษตรและด้านการผลิต (ค่าเฉลี่ย 2.43 และ 2.40 ตามลำดับ) และอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการสนับสนุนการผลิต (ค่าเฉลี่ย 2.26) บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่สามารถปฏิบัติได้จริงอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการผลิตและด้านการพัฒนาเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 1.86 และ 1.83 ตามลำดับ) และอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ ด้านการสนับสนุนการผลิต (ค่าเฉลี่ย 1.62) และเมื่อทดสอบความแตกต่างบทบาทที่ควรดำเนินการกับบทบาทที่สามารถปฏิบัติได้จริงตามรายด้าน ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P = .001$

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา ศาสนา และประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีผลต่อบทบาทที่ควรดำเนินการและบทบาทที่สามารถปฏิบัติได้จริงของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

The study of "Role of Agricultural Extension Worker as Perceived by Tambol Administration Organization Executive Committee: A Case Study of Narathiwat Province" had the following objectives;

1. to study the actual role in the present and the expected role of the Agricultural Extension Worker as perceived by Tambol Administration Organization Executive Committee,
2. to study the factors affecting the attitude of Tambol Administration Organization Executive Committee towards the actual role and the expected role of the Agricultural Extension Worker,
3. to study the problems, obstacle and guideline for solving the problems.

The data was collected by using questionnaires for 201 samples and analyzed by using percentage, average mean. The hypotheses were tested by using t-test, F-test and Pair t-test.

The result was found that most of the samples were male, age between 31-40 years, living in the southern border province, completed less than bachelor degree, being Islam, having work experience in Tambol Administration Organization Executive Committee for 1-5 years.

The study of the attitude of Tambol Administration Organization Executive Committee towards the expected role and the actual role was found that the expected role of the Agricultural Extension Worker was at a high level ($X = 2.38$), the actual role of the Agricultural Extension Worker was at a moderate level ($X = 1.79$). The expected role and the actual role were significantly different at $P = .001$.

When considering in each part, it was found that the expected role of the Agricultural Extension Worker was at a high level in the area of agricultural development and production ($X = 2.43$ and 2.40 respectively), and also was at a moderate level in the area of production supporting ($X = 2.26$). The actual role of the Agricultural Extension Worker was at a moderate level in the area of production and agricultural development ($X = 1.86$ and 1.83 respectively) and also was at a low level in the area of production supporting ($X = 1.62$). There were significantly different between the expected and actual role at $P = .001$.

The hypotheses testing result was found that the difference in sex, age, hometown, education level, religion and working experience of Tambol Administration Organization Executive Committee had no effect to the expected and actual role of the Agricultural Extension Worker at the significant level of 0.05 .